

Mickelbo gård

Mickelsträsk, Västerbotten

I Mickelsträsk, ca 4 mil norr om Umeå, finns Mickelbo gård. Gården drivs av Linda Rönnlund, hennes sambo, hennes föräldrar och en anställd. Också Lindas mormor och morfar hjälper till här och där, fast för tillfället med säkerhetsavstånd på grund av pandemin. Mickelsträsk är en ganska liten by, med ungefär 25 hushåll. "Mickelsträsk ligger mitt i skogen", säger Linda och skrattar, "Själv tycker jag inte det är så långt bort, men en del som kommer hit säger att de har kört en evighet!" På gården fanns tidigare mjölkkor, men nuförtiden är Mickelbo gård en besökspark.

"Det hela började väl med att vi skaffade kameler för vår egen skull 2011, och så blev det så mycket runt omkring dem, så många blev intresserade. Vi spannar vidare på hur vi skulle utveckla gården, och vi tänkte att vi öppnar upp den för visning. Sen blev det bara mer och mer. Vi öppnade upp 2012 med åtta arter, och i dagsläget är det väl 30 arter ungefär! För ungefär tre år sedan byggde vi vår inomhusavdelning för smådjur och öppnade upp

lagården. Det händer lite mer och mer hela tiden – ett ständigt projekt!" skrattar Linda.

Det är mest barnfamiljer som besöker Mickelbo gård, främst från Sverige med det kommer också hit besökare från Finland, Norge, Danmark och Tyskland. "Det hittar hit fler och fler för varje år", säger Linda, "Det är kul!". På gården finns kameler, alpäckor, lamor, jakar, hästar, kor, grisar, minigrisar, får, getter, höns, ankor, påfåglar, hjälmpärllhöns, kalkoner, kaniner, marsvin, illrar, möss och råttor, undulater, chinchillor, hamstrar och dvärghamstrar. "Det är en salig blandning", säger Linda, "Så har vi ganska många olika raser bland djuren också, t.ex. av getterna. Vi har en del hotade svenska lantraser också, bland annat lappgetter och Linderödssvin."

Varifrån kommer Lindas djurintresse? "Ja, jag har nog alltid hållit på med djur, hela livet. Jag har väl mer eller mindre haft en djurpark ända sedan jag var liten", skrattar Linda. "Jag har hållit på mycket med hästar och gick travgymnasiet. Jag har hållit på

"Det att få människor ut i naturen och bland djur, det är viktigt, och det känns som om det är det vi jobbar mot. Att lära folk om det hela, att de ska få bättre förståelse"

del med travhästar. Men nu är det så många djur att ta hand om – det är fullt upp!”

På Mickelbo gård finns också café och gårdsbutik, som har öppet när parken är öppen. Parken brukar vara öppen alla skollov och helger nu och då. ”Vi hade tanken att vi skulle ha öppet mer och mer, men så kom corona-pandemin och ställde till det. Just nu har vi sagt att vi har stängt. Men vi knåpar på, vi hinner bygga och utveckla en del nu i alla fall”

På Mickelbo gård är det fokus på samspelet mellan djur och människor. ”Hos oss interagerar man mycket med djuren. Det är vår filosofi, så därför fick corona-pandemin också ganska stor inverkan på vår verksamhet – man vet ju inte riktigt hur det smittar mellan djur och människa heller” säger Linda. ”Vi har både hagar där man går in och klappar djuren, och så får man följa med och fodra djuren. Vi har klapphornor som är bemannade hela tiden när vi har öppet, då sitter det folk där och hjälper besökarna att hantera djuren. Barnen kan få hålla i möss och råttor och kaniner och marsvin”. Vi pratar en stund om att det är viktigt med handledning i att hantera djur för de som är ovana: ”Det ser man mer och mer, de människor som inte alls är vana med djur, de behöver hjälp på vägen, handledning i hur man möter ett djur. Men det är ganska kul att se, ett stöjt barn som sätter sig ner och blir helt lugn och harmonisk när hen klappar en kanin, eller ett annat djur. Det ser man på vuxna också. Det händer väldigt mycket sådant”.

Det är just rofylldheten som Linda tar upp som en tydlig reaktion när människor kommer i kontakt med djur. ”Och de som t.ex. har autism, eller svårt att uttrycka sig – man kan se en väldig skillnad när de är med djuren. Det är svårt att beskriva det med ord, men man märker att det händer saker, och att folk mår bra kring djuren”. Vi pratar lite om huruvida människors kontakt med djur ändrat över tiden. Linda berättar att det märks i hur människor hanterar djuren, vid Mickelbo gård ser man till att handleda i hur man handskas med djur och möter djur. ”Jag är ju inte jättegammal, så jag vet inte hur jag skall uttala mig”, skrattar Linda, ”Men nog är det skillnad. Förr hade ju de flesta kontakt med djur, men nu är det inte nödvändigtvis så. En del har, en del har inte – det är en stor variation. Det är jätteviktigt tror jag, det ger förståelse och empati. Man måste få komma djuren nära, tycker jag, det är viktigt”.

Det finns en hel del regelverk som gäller djurhållning och -hantering, smittskyddsregler och allt annat runtomkring. Mickelbo gård finns i kategorin ”djurpark”. Förutom regelrätta lagar och paragrafer finns också etiska aspekter av att hålla djur. Djuren på Mickelbo gård har det bra. ”Vi har ju inte öppet så långa dagar, men grejen är att våra djur tycker oftast att det är väldigt roligt när det kommer människor. På sommaren har vi öppet varje dag, sista dagen på säsongen är man själv ganska trött. Sen dagen efter pustar man ut och tänker att nu är det vilodag. Man ser det lite på djuren också, men

“Det är jätteviktigt tror jag, det ger förståelse och empati. Man måste få komma djuren nära, tycker jag, det är viktigt”

“Djuren har nog en enorm hälsoeffekt. Man kan ju se utbrända, sådana som mår riktigt dåligt, de kan komma till ro på ett helt annat sätt. Det finns nog väldigt mycket att göra där, att få folk att må bra genom att vara nära djur”

redan dagen efter ser man att de funderar vart alla människor tog vägen. De tycker att det är jättekul att interagera med människor. Det är liksom ömsesidigt! Sen har de sin vila på natten. Vi har öppet mellan ca 11 och 16 på dagarna”. Har djuren blivit rastlösa nu när parken är stängd? ”Nej, de har ju varandra. Vi har dem i grupper – så de har varandra att stå i. Sen berikar vi väl deras vardag vi också”, säger Linda och skrattar. ”De har inga konstiga beteenden. De har rätt så stora ytor att gå på också. De mår bra!”

Får man favoriter bland djuren? ”Det är oftast individer som sticker ut”, säger Linda, ”Ja, jag tycker ju om alla möjliga djurarter också så. Kamelerna är ganska roliga, det är dom. Och hästar har jag ju alltid hållit på med. Våran jaktjur, han är liksom en av favoriterna. Han heter Eldvin, han är en väldigt speciell kille. Sen är det kamelerna Kors och Nova, som ligger en varmt om hjärtat. Det är nog individer som sticker ut! Sen är alla djur väldigt roliga på sina sätt”.

Att hjälpa människor att komma över sina fobier är

något som Linda brinner för. ”Det är många som kommer hit och är livrädda för höns eller råttor eller kaniner... eller kaniner är väl inte så vanligt, men katter, det händer faktiskt. Att vara rädd för höns och råttor, det är väldigt vanligt. Just det här när man får människorna att faktiskt förstå att det inte är så farligt. De här som är rädd för hönor, det är ganska mäktigt när man får dem att hålla i en tupp! Vi har en tupp som heter Agnete, som alla brukar få hålla. Också barnen på två år brukar få hålla i honom, det är en stor tupp som väger mycket. När de som har varit rädda förstår att det gick att hålla i, det är ganska fascinerande. De flesta äldre är ju rädda för råttor, men det kom en tant på besök – hennes barn var rädda för råttor, men hon själv var helt fascinerad av den där råttan. Hon satt och höll i den i evighet, och gav den namn. Hon var kanske 90 år gammal. Det var väldigt kul att se. Det är sådant som händer varje dag, alla möjliga reaktioner!” Seniorer överhuvudtaget är en viktig målgrupp: ”Man ser verkligen lyckan i ögonen när de kommer på besök. Det är väldigt kul att se hur de lyser upp!”

Det finns utvecklingsplaner för Mickelbo gård för framtiden. "Vi tänkte väl utveckla lite mer natur i det hela, kanske en naturlekplats i parken. Det finns så mycket att göra, det är tiden som sätter gränser. Men vi arbetar för att utveckla parken, för att den ska bli ännu bättre – det finns alltid något man kan göra. Det att få människor ut i naturen och bland djur, det är viktigt, och det känns som om det är det vi jobbar mot. Att lära folk om det hela, att de ska få bättre förståelse".

På Mickelbo gård är det hållbarhetstänk på det mesta: "Vi återvinner, vi bygger av naturliga material, vi försöker hålla det mesta naturligt. I början byggde vi stängsel av bakan, det som blir över när man sågar brädor av trästockar, men det var inte så hållbart" skrattar Linda. "Det är mycket återbruk och förnyande, vi tar till vara ull och allt möjligt av djuren. Jag tror vi har ett ganska bra hållbarhetstänk". Till exempel alpackorna har väldigt fin ull. På Mickelbo gård säljer man både ull i påsar till gäster och skickar till spinneri för att spinna till garn. Den egna hållbarheten då, kan man ta ledigt när man har så många djur att ta hand om? "Ja, det är väl kanske det som är klurigast", säger Linda, "Det blir någon dag här och där, men det är inte så lätt att vara ledigt. Det är väl den hållbarhetsfrågan som är sämst", lägger hon till med ett skratt. "Den här årstiden brukar det vara lugnast, men i år så har det varit en massa annat". Just nu är det enormt myck-

et snö i Mickelsträsk, som i resten av Västerbotten. "Man är helt slut i armarna", säger Linda. "Vi har ju rätt många tak och byggnader, vi skottade uppe på taken i går, det var 180 cm snö!"

Hurudana råd skulle Linda ge till någon som funderar att starta ett naturföretag med fokus på djur? "Att bygga ordentligt från början och vara införstådd med att man aldrig är riktigt ledig om man håller på med djur. Det är bra att bygga ordentliga hagar från början, och allt annat runtomkring. Sen måste man ständigt förbättra hela tiden. Vi ökar ju vår besöksmängd hela tiden, man tror att man är klar med en sak, men då är den för liten och man får bygga ut och bygga ut hela tiden. Man ska gilla att bygga, det är en fördel", skrattar hon. "Det är mer en livsstil än ett jobb, men det är ju väldigt roligt. Och det ger ju väldigt mycket, det gör det".

Det är ett omväxlande jobb – alla djur, varierande väder och olika besökare gör sitt till. Det som Linda njuter mest av i sitt jobb varierar från dag till dag. "Åka runt och fodra djuren är inte särskilt roligt när det är 15 grader minus och snöstorm", säger Linda, "En solig fin dag kan det vara jättehärligt. Det samma gäller väl att fara ut och rida, eller köra en sväng eller vara med besökare. Det är mycket väderberoende. Det är ju lite beroende på vilka besökare vi får också, hur pass mycket du får ut av det, det kan skilja från dag till dag. Det är en liten utmatning att

"Människor som inte alls är vana med djur, de behöver hjälp på vägen, handledning i hur man möter ett djur"

få besökare som är svåra att nå. Men ja, det är njutfullt. Det kan vara njutfullt att bara städa och mocka box, eller bur. Det är olika beroende på vad man är på för humör”.

Det är också ett viktigt jobb. ”Djuren har nog en enorm hälsoeffekt. Man kan ju se utbrända, sådana som mår riktigt dåligt, de kan komma till ro på ett helt annat sätt. Det finns nog väldigt mycket att göra där, att få folk att må bra genom att vara nära djur. Vi har ganska många praktikanter också, som får komma hit ut och jobba. Att ta hand om djuren,

istället för att bli omhändertagna själva, är också en sån sak som jag tror att är jättebra att bygga på!”

Läs mer om Mickelbo gård här:
<https://mickelbo.se/>

Nordic
Nature Health hub

Interreg
Botnia-Atlantica
Europeiska regionala utvecklingsfonden

Text: Sara Kåll-Fröjdö & Maria Hofman-Bergholm /
Yrkeshögskolan Centria, februari 2021
Bilder: ©Mickelbo gård

Nordic Nature Health Hub är ett Interreg-projekt (Botnia Atlantica) som pågår 1.9.2018 – 31.8.2021. Naturresursinstitutet (Luke) i Finland fungerar som koordinator. Med i projektet är Yrkeshögskolan Centria, Vasa universitet/Lévon-institutet, Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU), Hushållningssällskapet Norrbotten- Västerbotten, Region Västerbotten, Umeå universitet, Kristinestads Näringslivcentral AB och Region Västerbotten

Djur och hälsa

Det har visat sig att natur- och djurkontakt har en positiv inverkan på människans immunförsvar genom att kroppen kommer i kontakt med en mångfald av mikrober. Studier tyder på att kontakt med kor och grisar under spädbarnstiden kan ge ett skydd mot allergier. (Rook, 2018)

Forskning visar att husdjur, så väl sällskapsdjur som lantgårdsdjur, påverkar människan positivt. En svensk forskningsrapport "Husdjur och folkhälsa" (2008), analyserade ett hundratal vetenskapliga publikationer och kunde konstatera att det finns forskning som ger belägg för påståendet att djur har vissa hälsofrämjande effekter på människan. Effekterna anses vara både direkta effekter och indirekta effekter. **Beröring** av djur och **den icke verbala relationen** ger upphov till **direkta effekter**. Till indirekta effekter räknar man den **hälsofrämjande livsstilen** som djurumgänget medför, djuret kan ha en **motiverande** roll samt skapa en **social identitet** hos sin ägare som ger positiva **indirekta effekter**.

Djurs påverkan på människans välbefinnande gör att man mer och mer börjar använda djur i hälsa, utbildning och service för mänskliga terapeutiska vinster. **Djurassisterade interventioner** (Animal-assisted intervention, AAI) är ett paraplynamn för målinriktade interventioner där man arbetar och interagerar med djur i ett terapeutiskt syfte. (Pálsdóttir, Sempik et al., 2018)